

Contact
Afdeling Bestuur,
bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht
(BZT)

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2021-781677789
DOS-2021-0000751

Uw kenmerk

Bijlagen
2

Colleges van Burgemeester en Wethouders
van alle Zuid-Hollandse gemeenten

Onderwerp
Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk
toezicht 2022

Geacht college,

Met onze brieven van 16 maart 2021 (kenmerk PZH-2021-767040010) en 2 juli 2021 (kenmerk PZH-2021-778625189) hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot interbestuurlijk toezicht (IBT) en het voornemen om met elke Zuid-Hollandse gemeenten een nieuwe bestuursovereenkomst over het interbestuurlijk toezicht te sluiten.

In 2013 sloten de provincie Zuid-Holland en alle Zuid-Hollandse gemeenten bestuursovereenkomsten interbestuurlijk toezicht af. De aanleiding hiervoor was een herijking van het interbestuurlijk toezicht en de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht (Stb. 2012, 233). Uit diverse evaluaties en gesprekken met gemeenten in 2020 bleken deze overeenkomsten niet meer actueel te zijn. Daarnaast vormde de naderende inwerkingtreding van de Omgevingswet een natuurlijk moment om het interbestuurlijk toezicht te herzien en nieuwe bestuursovereenkomsten aan te gaan.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90,
385 en 386 stoppen
dichtbij het provinciehuis.
Vanaf station Den Haag CS
is het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Ons voornemen om opnieuw een bestuursovereenkomst met gemeenten te sluiten, komt voort uit de keuze om net als in 2013 (nog) geen aanvullende verplichtingen aan gemeenten op te leggen. Wij kiezen er welbewust voor om geen provinciale verordening op te stellen om de verstrekking van informatie over de wettelijke taakbehartiging door gemeenten af te dwingen. Wij zijn van mening dat een dergelijke 'klassiek verticale' aanpak onvoldoende aansluit bij het uitgangspunt van vertrouwen in de eigen verantwoordelijkheid van en de zelfsturing door gemeenten.

Verzoek

Bij deze brief zijn de door ons op 20 september 2021 vastgestelde Model-Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022 en het Uitvoeringsprogramma interbestuurlijk toezicht 2022 gevoegd. Binnenkort zenden wij u de

geïndividualiseerde bestuursovereenkomst toe, die wij met uw gemeente willen aangaan, met het verzoek deze vóór 1 december 2021 getekend aan ons terug te sturen.

U kunt deze brief en de bijlagen alvast gebruiken ter voorbereiding van het besluitvormingsproces binnen uw gemeente.

Waar gaat de bestuursovereenkomst over?

Gemeente en provincie spreken in de bestuursovereenkomst met elkaar af hoe zij zich inspinnen om een goede uitvoering van de wettelijke medebewindstaken te bevorderen en welke uitgangspunten daarbij gelden. Ook spreken zij af dat de uitwerking van het toezichtproces zal plaatsvinden in een uitvoeringsprogramma, dat onlosmakelijk is verbonden aan de bestuursovereenkomst. Hiermee wordt beoogd om binnen het IBT sneller te kunnen inspelen op gewijzigde wet- en regelgeving en overige ontwikkelingen.

Wat wordt er anders?

Met de nieuwe bestuursovereenkomst en het uitvoeringsprogramma geven wij uitvoering aan de aanbevelingen uit diverse evaluaties en de wijzigingen in het IBT-proces, waarvoor veel draagvlak bij gemeenten bleek te bestaan, zoals uit diverse ambtelijke en een bestuurlijke bijeenkomst bleek. Hieronder volgt een korte toelichting op de belangrijkste veranderingen in het IBT-proces.

1. De afspraak om in uw jaarstukken een rapportage IBT op te nemen vervalft. Er is veel kritiek op de in deze rapportage gehanteerde indicatoren en het zogenaamde stoplichtenmodel, omdat deze in de praktijk te rigide zijn. Als een gemeente op een toezichtgebied slecht scoort, blijft die score een heel jaar staan, tot het nieuwe meetmoment. Ook biedt de huidige systematiek onvoldoende ruimte voor nuance. Een andere reden voor de wijziging is dat de gemeente over dezelfde taken ook al op andere manieren verantwoording aflegt. Bovendien doet de huidige werkwijze geen recht aan de autonomie van de gemeente. Het is immers aan de gemeente zelf hoe zij de horizontale verantwoording aan de raad vormgeeft.
2. Het stoplichtenmodel, zoals u dat kent uit de huidige rapportage IBT, komt ook te vervallen. Hiervoor in de plaats gaat de provincie voor haar oordeel over elk toezichtgebied gebruik maken van de IBT-ladder (interventieladder). Deze ladder wordt alleen ingezet als op basis van data-analyse blijkt dat er mogelijk sprake is van onvoldoende taakuitvoering door de gemeente. De IBT-ladder bestaat uit zes treden, van signaleren en informatie opvragen tot en met interventie (indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing) door de provincie. Het doel van het doorlopen van de ladder is om vast te stellen of er daadwerkelijk iets structureel niet goed gaat en zo nodig gezamenlijk oplossingen te vinden, waardoor indeplaatsstelling kan worden voorkomen. Provincie en gemeente werken in zo'n traject zoveel mogelijk samen. Het uiteindelijke IBT-oordeel van de provincie is gekoppeld aan het verbeterproces binnen de gemeente zelf en de stappen die het daarin zet.
3. De provincie stelt zelf geen jaarlijkse provinciale IBT-rapportage meer op. De ervaring leert dat deze rapportage voor gemeenten te laat verschijnt en daardoor onvoldoende

toegevoegde waarde heeft voor het lokale bestuur. In de plaats van de provinciale rapportage is een digitaal IBT-dashboard gekomen. Op dit dashboard is per toezichtgebied te vinden waar een gemeente op de IBT-ladder staat. Dit wordt gevisualiseerd met kleuren (groen, geel, oranje, rood en zwart). Het beeld is genuanceerder omdat het is gebaseerd op het (verbeter)proces in plaats van alleen de indicatoren. Ook is de informatie actueler, omdat het dashboard meerdere keren per jaar wordt geactualiseerd.

4. Gemeenten krijgen jaarlijks een IBT-brief van de provincie met daarin specifieke informatie over de uitkomsten van het interbestuurlijk toezicht en aanbevelingen die voor de desbetreffende gemeente relevant zijn. Een afschrift van deze brief stuurt de provincie naar de gemeenteraad, om daarmee de verbinding tussen de horizontale controle door de raad en het verticale toezicht door de provincie te versterken.

Tot slot

Voor het geval deze brief vragen bij u oproept zijn wij graag bereid die te beantwoorden. U kunt uw vragen per e-mail sturen naar zuidholland@pzh.nl ter attentie van Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht.

Tot besluit. Wij achten het van het grootste belang dat ook alle gemeenteraden op de hoogte zijn van de bijgevoegde bestuursovereenkomst en uitvoeringsprogramma. Wij vragen u daarom deze brief ook aan de raad van uw gemeente ter beschikking te stellen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2021-0000751) en het kenmerk van deze brief (PZH-2021-7816777789) te vermelden.

Bijlagen:

- Model-Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022
- Uitvoeringsprogramma generiek interbestuurlijk toezicht 2022